

Lysakervassdragets venner

FØDNYTT – 52

Skyggenes dal

I vår leverte Mustad Eiendom (ME) sine forslag til omregulering av sine tomter langs den nederste strekning av Lysakerelva. Fordi ME eier grunnen på begge bredder av elva over en strekning nedover fra Fåbrofossen, eier firmaet også hele elvestrengen.

Planforslagene inkluderer to bygg helt i sør som rager høyt, til henholdsvis 55 og 50 meter over havet (m.o.h.)

Her ligger elvas vannflate på ca. 6 m.o.h. På bærumsiden er avstanden til elva 17 meter, på oslosiden 20 meter, slik at elva renner ut av en skygge-lagt dal gjennom en 50-meter bred åpning. Med høyhusene i sør blir skyggeeffekten på Lysakerelva størst tenkelig.

Hadde denne åpningen vært tett vegetasjon ville liv i vannet hatt det bra, men i planene skal gapet brulegges. Vegetasjonen på oslosiden er for lengst fjernet og blitt erstattet av murer og gressplen.

Ved elva ligger det to soner hvor geoteknikerne har påvist skredfare pga. *kvikkleire*, dvs. leire avsatt i havet som siden er vasket fri for salt og mistet sin fasthet. For å kunne bygge i rassonene, avmerket på plantegningen, vil ME ta i bruk injisering av sement, helt til elvekanten om nødvendig.

Hydrologene viser til en bred flomsone på 32 mål. Oslos planetat bemerker at MEs planforslag ikke avsetter areal til overvannshåndtering. Uten ordentlig håndtering av ukens regn havnet tusenvis kilo forurensning fra Lilleaker og Granfoss i elva. Som det laveste arealet er det i flomsone regnvann bør samles i åpent basseng for rensing før det slippes til Lysakerelva.

Ei sunn elv krever plass og sollys. Politikerne må sette seg inn i kravene og ikke blendes av MEs pengebidrag til finansiering av Fornebubanen.

Planforslagene for Lysakerelvas nedre del satt sammen av Mustad Eiendoms plantegninger innsendt til Oslo og Bærum

Saker på andre sider:

Privat elveforvaltning
Høsttur, Rekruttering

Kontingent, Kartbrosjyre, Facebook
Nytt gjerde, Rolfsdumpa
Hammerbrua, Vannlekkasje
Fornebubanen

Privat elveforvaltning

Planforslagene som Mustad Eiendom (ME) har levert til Lysakerelvas nabokommuner aktualiserer forvaltningsansvaret for Lysakerelva. Mustad har eid grunn langs elva i snart 150 år, men familien delte eierskapet av elva med de øvrige fabrikkere, og måtte samordne med disse om vesentlige tiltak. Med erverv av Granfossområdet ble eierskap av elva totalt i en 650-meter strekning nedover fra Fåbrofossen. I tillegg er det 200 meter ovenfor Fåbro og 450 meter med Mølledammen og strekningen nedenfor hvor ME eier oslosiden ut til kommunegrensen i midten av elva.

Elveforvaltning er et krevende fag. Elva påvirkes av tiltak ganske langt fra den synlig vannstrengen. Vegetasjonen langs bredden som skal skygge elva og forsyne den med næringsstoffer bør helst få mye sol for å gro godt i flere sjikt. Elvevann og grunnvann er et felles vannmagasin i mange titalls meter fra elvebredden. Og regnvannet som faller hundrevis meter unna, renner fort ut i elva sammen med skitt og støv fra vei og tak.

MEs rulleblad innen elveforvaltning er dessverre lang. Episoder de siste femten år inkluderer hogging av trær på øyene i elveløp både ovenfor og nedenfor Fåbrofossen, unnlattelse av overvannshåndtering i utbygging av Lilleaker Vest med kloakkutslipp som resultat. Vinter etter vinter er det rapportert dumping av snø på elvebredden. ME påstår at folk vil ha park- og badeanlegg ved elvekanten uten å informere hvor farlig elva er som badeplass, med en bunn ispedd vasstrukne tømmerstokker og fabrikkrester, bl.a. gamle møllesteiner.

ME velger *outsourcing* for forvaltning av natur og vann på sine eiendommer. ME holder dermed det bygde miljøet som skal transformeres og naturen adskilt. Som Terje Tvedt påpeker* er en slik oppdeling ”simplistisk” fordi den er ”blind mot vannets unike karakter”. Det er ikke tegn i plan-dokumentene innsendt til kommunene at ME betrakter Lysakerelva som annet enn et hinder som skal overvinnes med minst mulig tap av utbyggingsareal. Videre gjør MEs steile holdning til privat eiendom det tungt å finne en løsning på forvaltning av offentlige arealer på Lilleaker.

Reguleringsforslaget har ikke planetaten i Oslo anbefalt. Etaten trekker frem mange av de samme punktene som LvV har tatt opp underveis.

Nå vil ME tydeligvis har en politisk kamp i Oslo. De har allerede fått MDGs byråd til å inkludere Lilleaker blant distriktene godkjent for høyhus. Og administrerende direktør Line har sagt seg villig til å bidra mer til Fornebubanens kostnader—bare MEs søknader behandles velvillig.

LvV forbereder en grundig høringsuttalelse om planen for Lilleakerbyen. Hoveddokumentet i forslaget er på 330 sider og det har 72 bilag! Hvor mange politikere er villige til å sette seg inn i alle disse dokumentene?

* Terje Tvedt, *Water and Society* (Tauris, London, 2021) s.106

Høst tur Langs oppgraderte stier

Søndag 4. september kl 13
Oppmøte: Svingen bru over Grinidammen

De siste årene har LvV samarbeidet med Røa Vel om en medlemstur for begge foreninger i anledning den nasjonale mønstring, Friluftlivets Uke. Vi gjentar bedriften i år på søndag 4. september.

Denne turen tar den spektakulære turen fra Svingen bru ved Grinidammen og ned til Lysejordet og tilbake. LvVs dugnadsgruppa har gjort turen litt lettere ved å gjøre flere partier mindre bratt.

Men det riktig spennende blir å se på hva Oslo kommune har fått til med sine utbedringstiltak. Bærum kommunes parkavdeling har også fått midler øremerket turstier langs Lysakerelva.

Bli med på tur! Det blir kaffe/saft og kake på Lysejordet.

Rekruttering

Antall medlemmer er viktig. Det gir tyngde til LvVs uttalelser. Særlig i tiden fremover under behandling av reguleringsplaner for Lilleakerbyen og Granfoss trenger LvV å vise til støtten som vi har. Kjenner du noen som vil støtte oss? Be dem sende en epost til styret@lvv.no. Vi ordner resten.

Kontingent

Det er ikke for sent å betale årets kontingent.

Kontingenten, kr. 100,- betales til konto 6051 06 32292. Det er også mulig å betale med VIPPS til 601092. Oppgir "Kontingent" i betalingsmelding.

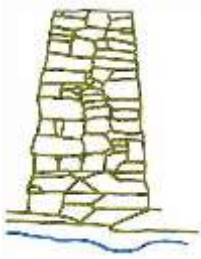
Kartbrosjyren: Opplevelser langs Lysakerelva

Kartbrosjyren for Lysakerelva er lagt ut hos Deichman i Oslo og i Bærumsbibliotekene. Deichman Røa har rikelig og i Bærum kan man også hente brosjyrene for Lomma, Isielva og Øverlandselva.

Facebook: Lysakervassdragets venner

Over 800 venner er med i facebookgruppa. De får lese aktuelle nyheter om vassdraget, finne lenker til LvVs høringsuttalelser, o.l., og kan selv legger ut bilder eller om aktuelle hendelser.

Vi trenger din støtte for å beholde ei levende elv

Lysakervassdragets venner

Nytt gjerde

I ukene før sommerferien fikk entreprenørene hyret inn av Oslos Bymiljøetat ferdig et nytt gjerde langs turveien forbi Røa idrettsbane, og lagt flere klopper eller dreneringsrør for sig som i mange år har ødelagt veilegemet til turveien.

Disse var oppgaver fra en liste utarbeidet av LvV og Røa Vel etter et møte i 2019 med naboer og vel.

Rolfsdumpa

Etter befaring med Bærum kommune i april har LvVs dugnadsgruppa sett på løsninger for turvei over våtmarka i bunnen av *Rolfsdumpa*, den gamle bakken i enden av Snaret.

Første oppgave var å tegne alternativer for en ny sti inn på kart. Til det kom tidligere arbeid med å kartfeste ruinene til Holte sag til nytte. Med utgangspunkt i fastpunktene fra den gangen, ble to trasér målt opp. Senere sonderte vi langs traséene ned til en dybde på ca. 80 cm hvor en bunn med tett leire ligger under en vasstrukken blanding av sand, silt og noe som ligner sagmugg.

En rapport med kart og tegning er tilsendt kommunen.

Hammerbrua stengt

Vannlekkasje

En turveistrekning som har gitt Oslo kommune mye bry det siste året ligger nedenfor Harald Løvenskiolds vei hvor vannet har lekket ut av bakken i lang tid. Vannetaten forteller nå at vannet som pipler opp ikke lenger er iblandet kloakk. Alle kloakkrør i området er blitt foret. Vannet er fra en overvannsledning under veibanen i toppen av bakken. Røret har vært der siden veien ble anlagt på 1930-åra. Kartfesting av slik ledninger var ikke rutine i Aker kommune, så det blir en større oppgave å finne og tette røret.

I mellom tid blir det en jobb for LvVs dugnadsgjeng å lage en grøft for å bringe vannet under kontroll.

Laksedød

Lysakerelvas fiskerlag rapporterer om uvanlig mange døde fisk i elva nedenfor Fåbrofossen. Foreløpig har de hypotesen at elvevannet er for varmt.

Vanntemperaturen i Lysakerelva har ikke vært spesielt høy i sommer, i alle fall ikke ved Lysejordet. Men med lav vannføringen varmes vannet fort opp langs strekningen mellom Plassen på Jar og Fåbrofossen.

Regnskyllene forrige uker førte til en brå stigning i ledningsevnen til vannet i Møllendammen. Dette er tegn på at mye forurensning ble skyllet ut i elva fra nærliggende områder.

Veterinærene undersøker fiskene for å finne dødsårsaken.